

26. 1. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

# Co přináší zákon o preventivní restrukturalizaci?

Dne 23. 09. 2023 nabyl účinnosti zákon č. [284/2023](#) Sb., o preventivní restrukturalizaci (dále jen „zákon o preventivní restrukturalizaci“ nebo „zákon“), který má pomáhat podnikatelům předcházet jejich úpadku a vyhnout se tak nutnosti zahájení insolvenčního řízení. Institut preventivní restrukturalizace je do našeho právního řádu zaveden se značným zpožděním oproti ostatním evropským zemím. Termín pro povinnost upravit tento institut, kterou uložila členskými zeměmi směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské Unie, vypršel již v červenci 2022 a Česká republika tak čelí řízení o porušení povinnosti.

**Preventivní restrukturalizace je proces, v rámci kterého dochází k dohodě mezi podnikatelem a jeho klíčovými věřiteli s cílem zachránit společnost před jejím úpadkem, předejít zahájení insolvenčního řízení a ukončení její činnosti při zachování nebo obnově provozuschopnosti obchodního závodu podnikatele.** Využít ji mohou téměř veškeré obchodní korporace s výjimkou korporací uvedených v ustanovení § 3 odst. 2 zákona, jako jsou např. banky, pojišťovny, obchodníci s cennými papíry a zdravotní pojišťovny.

Pokud chce podnikatel preventivní restrukturalizaci zahájit nebo v ní pokračovat, musí v souladu s ustanovením § 4 zákona o preventivní restrukturalizaci splnit následující podmínky:

1. Musí být v dobré víře v zachování nebo obnovu provozuschopnosti svého obchodního závodu.
2. Musí čelit reálným finančním potížím, které dosahují takové závažnosti, že by v případě nepřijetí restrukturalizačních opatření došlo k jeho úpadku.
3. Nesmí se nacházet v úpadku ve formě platební neschopnosti v době zahájení procesu preventivní restrukturalizace.

Preventivní restrukturalizace je nepřipustná, pokud podnikatel sleduje nepoctivý záměr a dále podnikatel, který

- je v likvidaci;
- byl u něho pravomocným rozhodnutím soudu v insolvenčním řízení v posledních 5 letech zjištěn úpadek; nebo
- u něhož preventivní restrukturalizace skončila v posledních 5 letech před jejím opětovným zahájením vyslovením nepřipustnosti preventivní restrukturalizace pro nepoctivý záměr.

Zákon o preventivní restrukturalizaci předpokládá velmi aktivní roli podnikatele. Ten, pokud se bude chtít preventivní restrukturalizace účastnit, bude muset pravidelně monitorovat svou finanční situaci tak, aby včas přijal vhodná opatření. Pro usnadnění spustilo Ministerstvo spravedlnosti veřejně přístupnou interaktivní webovou aplikaci nazvanou „Finanční zdraví“ <https://eformulare.justice.cz/msp-financni-zdravi/form/uvod>, která má podnikatelům pomoci včas identifikovat případné potíže a zahájit kroky vedoucí k odvrácení úpadku.

Celý proces preventivní restrukturalizace se zahajuje výzvou k zahájení jednání o

restrukturalizačním plánu a návrhem tzv. **sanačního projektu**, které podnikatel zašle vybraným věřitelům a společníkům, tj. dotčeným stranám, jejichž právo bude přímo dotčeno restrukturalizačním plánem. Podnikatel zahájení preventivní restrukturalizace oznámí zároveň restrukturalizačnímu soudu. Sanační projekt se dále přetvoří v tzv. **restrukturalizační plán**, který již obsahuje konkrétní závazky a opatření. V tomto ohledu je zde jistá podobnost s reorganizačním plánem podle insolvenčního zákona. Podnikatel může za účelem usnadnění přípravy a vyjednávání restrukturalizačního plánu uzavřít s věřitelem dohodu, že po dobu trvání preventivní restrukturalizace zejména:

- (a) nebude žádat zaplacení celé pohledávky pro porušení povinnosti,
- (b) neukončí financování prostřednictvím existujícího úvěru,
- (c) nepostoupí pohledávku jiné osobě, nebo
- (d) nepřistoupí k vymáhání splnění dluhu, výkonu zástavního práva, započtení vzájemných pohledávek, ukončení finančního leasingu či uplatnění sankce vyplývající z porušení závazku.

Takovou dohodu lze podmínit provedením změn v obsazení členů volených orgánů podnikatele, přičemž se taková dohoda sama o sobě nepovažuje za ovlivnění nebo ovládání podle zákona o obchodních korporacích ani sama o sobě nezakládá vztah osob vzájemně spřízněných.

Restrukturalizační plán bude přijat, pokud jej přijmou všechny skupiny dotčených stran, přičemž v každé skupině se vyžaduje nejméně tříčtvrtinová většina hlasů. Hlasování lze rovněž nahradit uzavřením dohody o přijetí restrukturalizačního plánu ve formě notářského zápisu. V případě, že některá ze skupin restrukturalizační plán neschválí (např. kvůli nesouhlasu s mírou odpuštění dluhů nebo odložením jejich splatnosti), může její nesouhlas nahradit restrukturalizační soud svým rozhodnutím. Schválení restrukturalizačním soudem je třeba také tehdy, pokud restrukturalizační plán zahrnuje poskytnutí nového financování nebo snižuje počet zaměstnanců v základním pracovněprávním vztahu nejméně o čtvrtinu. V ostatních případech restrukturalizační plán nabude účinnosti již jeho přijetím dotčenými stranami.

Preventivní restrukturalizace může skončit zejména splněním restrukturalizačního plánu, ale také rozhodnutím soudu o nepotvrzení restrukturalizačního plánu či jeho pozdějším soudním zrušením, případně také rozhodnutím o úpadku podnikatele vydaným v insolvenčním řízení.

Konkrétní opatření podle zákona o preventivní restrukturalizaci může být například restrukturalizace majetku. Ta může spočívat v prodeji části majetku nebo v zajištění nového financování. Dalším opatření může být restrukturalizace závazků, kterou se prodlouží splatnost závazků nebo dojde k prominutí dluhu. Dále může dojít k vstupu nového investora nebo příplatku stávajících společníků a akcionářů v rámci restrukturalizace vlastního kapitálu.

Tento nový zákon se od tradičního insolvenčního řízení má odlišovat především tím, že umožňuje jak podnikatelům ve finančních potížích, tak i věřitelům poskytnout prostor pro domluvu a plánování kroků, které umožní podnikateli pokračovat ve své činnosti a věřitelům uspokojit všechny nebo převážnou část pohledávek. Oproti tomu insolvenční řízení spíše vede k ukončení činnosti podnikatele a nižšímu uspokojení věřitelů.

Dalším rozdílem oproti insolvenčnímu řízení je, že podnikatel se nemusí domluvit se všemi věřiteli, ale jen s těmi klíčovými, a to přímo bez zásahu soudu nebo restrukturalizačního správce. Tento správce je jmenován na návrh samotného podnikatele, většiny dotčených věřitelů nebo v jasně vymezených situacích. Je jmenován na omezenou dobu a pro omezený okruh úkolů.

Restrukturalizační správce se ustanovuje ze seznamu restrukturalizačních správců, který tvoří insolvenční správci se zvláštním povolením. Funkce restrukturalizačního správce je především kontrolní a dohledová.

**Preventivní restrukturalizace je v zásadě neveřejným a soukromoprávním procesem a nevníká zde povinnost zveřejňovat všechny dokumenty včetně oznámení o jejím zahájení, sanačního projektu a restrukturalizačního plánu.** Neveřejnost celého procesu vede k tomu, že by nemělo docházet k poškození dobrého jména podnikatele a jeho stigmatizaci v očích veřejnosti a obchodních partnerů, jako tomu bývá případně insolvenčního řízení.

Zákon poskytuje vysokou míru ochrany podnikatele i tím, že soud mu může v odůvodněných případech poskytnout ochranu před individuálními kroky ze strany jeho věřitelů. Tím je myšleno například zahájení insolvenčního řízení či exekuce.

Samozřejmě zákon chrání i práva věřitelů, kdy umožňuje přezkum sporných pohledávek a omezení dispozičních oprávnění podnikatele. Pokud podnikatel preventivní restrukturalizací nesleduje poctivý záměr, může být kdykoli ukončena. Z ustanovení § 5 odst. 2 zákona vyplývá, že na nepoctivý záměr lze usuzovat například z neposkytnutí řádné a včasné součinnosti restrukturalizačnímu správci a z využití všeobecného nebo individuálního moratoria za účelem nespravedlivého poškození svého věřitele.

Nedostatkem právní úpravy preventivní restrukturalizace je např. to, že se nepodařilo dosáhnout shodné daňové úpravy jako v případě insolvenční reorganizace, tedy odpuštění dluhů v rámci preventivní restrukturalizace může pro podnikatele představovat zdanitelný příjem. Zatím není funkční veřejně přístupný restrukturalizační rejstřík a všechny informace je třeba dohledávat na úředních deskách krajských soudů.

Až v praxi se ukáže, jestli se preventivní restrukturalizace stane užitečným nástrojem pro řešení finančních krizí podniků, nebo naopak bude jen málo využívaným institutem. **Preventivní restrukturalizace by měla směřovat k odvrácení (předejít) úpadku, nikoliv k jeho řešení, jemuž se věnuje insolvenční zákon. Preventivní restrukturalizace by měla být rychlejší než insolvenční řízení, optimálně by mělo dojít k potvrzení restrukturalizačního plánu v řádu měsíců. Finanční náklady budou vzhledem k rychlejšímu průběhu nižší než např. u soudní reorganizace.**



**JUDr. Lucia Slobodová,**  
advokátka



**Mgr. Tereza Kacrová,**  
koncipientka



Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6  
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466

Fax: +420 222 517 478

e-mail: [office@ak-vych.cz](mailto:office@ak-vych.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz)

## **Další články:**

- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)